

ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTŘKA

MĚSÍČNÍ BULLETIN

2023

Energetika > EU 05

Z obsahu:

- Projaderná aliance se rozrůstá
- Zpráva EP k uspořádání trhu s elektřinou
- Právní regulace umělé inteligence

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

na evropské úrovni probíhá diskuse o roli jádra v procesu spravedlivého přechodu k čisté a udržitelné energetice. Podpora jaderné energetiky jako nízkouhlíkové technologie roste. V Paříži se v květnu sešli zástupci 16 evropských zemí, které mají zájem o spolupráci v této oblasti. Hlavním tématem jednání byl potenciál jaderného průmyslu z pohledu energetické transformace a snížení závislosti na ruském plynu. V diskusi s komisařkou pro energetiku Kadri Simson vznesli účastníci požadavek na začlenění jádra do energetické strategie EU a příslušných politik. S cílem dohodnout a vypracovat svoje postoje začíná Evropský parlament projednávat legislativní návrhy ohledně reformy uspořádání trhu s elektřinou, zajištění čistých průmyslových technologií (Net Zero Industry Act) a zajištění bezpečných dodávek kritických surovin, které Komise předložila v březnu. V souvislosti s návrhem nařízení o uspořádání trhu s elektřinou předložil zpravodaj Gonzáles Casares (S&D) ve Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE) řadu pozměňovacích návrhů k textu Komise. I když v principu podpořil zavádění smluv o nákupu energie (PPA) a dvousměrných rozdílových smluv (CfD), doporučil ve své zprávě úpravu nařízení s ohledem na fungování těchto smluv. Do závěrečné fáze legislativního procesu pak vstupují návrh směrnice o posílení práv spotřebitelů v rámci ekologické transformace a návrh nařízení o snižování metanu v odvětví energetiky. Poté, co Evropský parlament, resp. Rada, přijaly své pozice k těmto návrhům, může být zahájeno jednání v rámci trialogu o jejich konečném znění. Rychlý vývoj umělé inteligence vyvolává urgentní potřebu její kontroly. Na úrovni EU se aktuálně projednává první legislativní akt se záměrem její regulace. Evropský parlament přijal zprávu k návrhu nařízení o umělé inteligenci na společné schůzi Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO) a Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE). V rámci pléna by o této zprávě měli europoslanci hlasovat na červnovém zasedání.

Příjemné čtení přeje

Zuzana Krejčířiková

ČEZ, a. s. Public Affairs,
Duhová 2/1444, Praha, 140 53
publicaffairs@cez.czZuzana Krejčířiková, ředitelka útvaru Public Affairs |
Eva Boudová | Lucie Horová | Michal Jedlička |
Daniel Měšic | Tomáš Pirkl | Karolína Ryšavá |
David Števík |Bulletin je šířen pouze v elektronické podobě a
bezplatně.Texty a informace obsažené v tomto bulletinu jsou
považovány za zdroj informací v rámci Skupiny ČEZ
a širší veřejnosti. Rozmnožování těchto informací a
textů je povoleno za podmínky, že je uveden jejich
zdroj. Informace a texty vychází z údajů dostupných
v době vydání tohoto bulletinu. Public affairs neručí
za správnost a úplnost informací. | Obrázky použité
v tomto bulletinu pochází z audiovizuální knihovny
Evropské komise, Evropské rady, Evropského
parlamentu a serverů Pixabay.com, Pexels.com a
Freemimages.com.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PROJADERNÁ ALIANCE
SE ROZRŮSTÁ

PROJADERNÁ ALIANCE SE ROZRŮSTÁ

V Paříži se dne 16. května sešli zástupci 16 evropských zemí, které mají zájem o spolupráci v oblasti mírového využití jaderné energie. Za účasti komisařky pro energetiku Kadri Simson jednali o potenciálu jaderného průmyslu v perspektivě energetické transformace a snížení závislosti na ruském plynu. Poukázali na nezbytnost nastavit pro jadernou energii stejné podmínky jako pro ostatní nízkouhlíkové zdroje.

Od předchozích setkání, která se uskutečnila v únoru a březnu letošního roku, se počet zúčastněných zemí postupně navyšuje. Vedle Belgie, Bulharska, České republiky, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Maďarska, Nizozemska, Polska, Rumunska, Slovenska, Slovinska a nově také Švédska, které dříve vystupovalo jako neutrální, se jako pozorovatel účastnila také Itálie. Na jednání byl rovněž pozván zástupce Velké Británie.

V první části jednání přítomní ministři členských zemí EU diskutovali o tom, do jaké míry

současné evropské iniciativy zohledňují přínos jaderné energie jako nefosilního nízkouhlíkového zdroje, a jak lze podpořit rozvoj investic do nových jaderných zdrojů. Následující blok jednání byl věnován otázce připravenosti průmyslu a možnostem vzájemné koordinace v oblastech dovedností, financování a inovací.

Na tomto setkání podepsali zástupci zemí podporujících rozvoj jaderné energetiky v Evropě **deklaraci**, která zdůrazňuje přínos jaderné energie spolu s obnovitelnými zdroji k dekarbonizaci výroby energie a k zajištění bezpečných dodávek. Zúčastnění ministři potvrdili, že podle odhadů může do roku 2050 výroba elektřiny z jadra v EU zajistit celkový výkon až 150 GW (oproti současným cca 100 GW). Což by vyžadovalo 30 až 45 nových reaktorů a malých modulárních reaktorů (SMR) a 450 000 nových zaměstnanců.

Itálie, která se setkání účastnila jako pozorovatel, svůj přístup k jádru aktuálně přehodnocuje. Svoje jaderné elektrárny uzavřela na základě referenda uspořádaného v roce 1987 v návaznosti na katastrofu v Černobylu. Energetická krize, nárůst cen zemního plynu a rostoucí tlak na dekarbonizaci však nyní vedou ke změně energetické politiky země. Začátkem května vyzval italský parlament (dolní komora) vládu, aby zvažila

možnost začlenění jaderné energie do národního energetického mixu. Zákonodárci také vyzvali italskou vládu, aby posílila mezinárodní spolupráci v oblasti jaderné energetiky. V této souvislosti se již uskutečnila jednání na ministerské úrovni mezi Francií a Itálií, jejichž výsledkem je podle slov francouzského ministra financí a hospodářství dohoda o spolupráci při využívání energie z jadra pro průmyslové účely.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

ZPRÁVA EP
K USPOŘÁDÁNÍ TRHU
S ELEKTŘINOU

ZPRÁVA EP K USPOŘÁDÁNÍ TRHU S ELEKTŘINOU

V reakci na destabilizaci trhů s energií způsobenou ruskou invazí na Ukrajinu předložila v polovině března Evropská komise **návrh nařízení na reformu uspořádání trhu s elektřinou. Návrh právního předpisu nyní prochází řádným legislativním postupem. V Evropském parlamentu je vypracováním zprávy pověřen Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku (ITRE).**

Návrh Komise předpokládá revizi několika právních předpisů, zejména nařízení o vnitřním trhu s elektřinou a směrnice o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (a nařízení REMIT). Zahrnuje soubor opatření, jejichž cílem je optimalizace trhu s elektřinou doplněním dlouhodobějších nástrojů, zlepšení podmínek pro využívání obnovitelných a nízkouhlíkových zdrojů energie či ochrana spotřebitele před volatilitou cen.

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku v Evropském parlamentu zařadil projednání návrhu **zprávy** na své zasedání, které se uskutečnilo dne 23. května. Zpravodaj González

Casares (S&D, Španělsko) ohodnotil návrh Komise jako konstruktivní, nicméně nedostatečný pro řešení současných výzev, mezi kterými vyjmenoval snížení ceny energie, omezení volatility, posílení konkurenceschopnosti či urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie.

V rámci pozměňovacích návrhů proto doporučil změny k textu Komise. Pozornost mj. věnoval smlouvám o nákupu energie (Power Purchase Agreements - PPA). Jeho návrh na omezení možnosti podpory formou PPA jen pro obnovitelné zdroje energie, je však v rozporu s požadavkem na technologickou neutralitu, kterou ve prospěch nízkouhlíkových výroben obsahuje původní návrh Komise.

Rovněž návrh zpravodaje na zahrnutí povinného přerozdělení výtěžku z dvousměrných rozdílových smluv (Contract for Difference - CfD) ve prospěch zranitelných zákazníků je příliš restriktivní. Členské státy by měly mít možnost rozhodovat o případném výtěžku z CfD, což jim umožní zohlednit vnitrostátní potřeby (např. potřeby energeticky náročného průmyslu).

Četné pozměňovací návrhy zpravodaj věnoval také mechanismu pro vyhlášení cenové krize (nový čl. 66a směrnice). Přijetí zpravodajova návrhu na trvalé legislativní zakotvení inframarginálních stropů velkoobchodních cen elektřiny při vzniku cenové krize by však

výrazně narušilo dlouhodobou jistotu a předvídatelnost na trhu s elektřinou a tím ohrozilo ochotu investorů vkládat finanční prostředky do nových výroben elektřiny. V kombinaci s nově navrhovanou ochranou zákazníků v době cenové krize by se zvýšila nejistota v podobě opakujících se mimořádných zásahů do trhu. Původní návrh Komise v této souvislosti odpovídá tržním principům lépe.

O společné pozici k návrhu Komise na reformu uspořádání trhu s elektřinou jednájí také členské země. Dosud však čelí rozdílným názorům na hloubku revize a rychlost, jakou by měla být provedena. Podle dostupných informací Rada požaduje, aby Komise v souvislosti s úpravou dlouhodobých trhů provedla posouzení dopadů a dva roky poté, co aktuálně projednávané nařízení vstoupí v platnost, přijala prováděcí akt.

[ENERGETICKÁ
POLITIKA EU](#)

[ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ](#)

[EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI](#)

[PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU](#)

[O ČEM SE MLUVÍ](#)

[UDÁLO SE V BRUSELU](#)

[FAQ](#)

[SNIŽOVÁNÍ EMISÍ
METANU](#)

SNIŽOVÁNÍ EMISÍ METANU

Dne 9. května přijal Evropský parlament na plenárním zasedání ve Štrasburku svoji **pozici k návrhu nařízení o snižování metanu v odvětví energetiky.**

Navrhované **nařízení** je prvním právním předpisem EU zaměřeným na snižování emisí metanu a vztahuje se na přímé emise z odvětví ropy, fosilního plynu a uhlí a na biometan po jeho vtlačení do plynárenské sítě. Komise návrh předložila v prosinci 2021, a to s cílem zlepšit přesnost a dostupnost informací o hlavních zdrojích emisí metanu v energetice a zajistit jejich účinné snižování. Mezi navrhovaná opatření patří závazná pravidla pro monitorování, zákaz rutinního odvětrávání a spalování a povinnost provádět každé tři měsíce zjišťování úniků a jejich oprav.

V Evropském parlamentu vypracovaly společnou zprávu výbory ENVI (Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin) a ITRE (Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku). Vzhledem k odlišnému přístupu obou zpravodajek byla vyjednávání o podobě pozice EP složitá. Nakonec se však podařilo dosáhnout kompromisu podporovaného většinou europoslanců. Zpráva byla v rámci

plenárního zasedání přijata poměrem hlasů 499 pro, 73 proti, přičemž 55 europoslanců se hlasování zdrželo.

Poslanci EP požadují, aby se nová pravidla vztahovala také na petrochemický průmysl. Vzhledem k tomu, že většina emisí metanu související s fosilní energií spotřebovávanou v EU vzniká mimo Unii, požadují europoslanci, aby od roku 2026 byli dovozci uhlí, ropy a plynu povinni prokázat, že dovážená energie je v souladu s tímto nařízením. Na dovoz ze zemí s podobnými nároky na emise metanu by se tento požadavek nevztahoval.

Zároveň pozice Evropského parlamentu zpřísňuje pravidla pro monitoring emisí a zjišťování úniků, včetně jejich oprav. Provozovatelé by měli opravit nebo vyměnit všechny komponenty, u nichž byl zjištěn únik metanu, a to okamžitě po zjištění úniku nebo nejpozději do pěti dnů.

Přijetím ambiciózní pozice Evropského parlamentu získali vyjednávači mandát pro nadcházející jednání v rámci dialogu. Rada svůj obecný přístup přijala v prosinci 2022.

Více o snižování emisí metanu si můžete přečíst v bulletinu Energetika v EU z prosince 2021 [zde](#).

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

POSÍLENÍ PRÁV
SPOTŘEBITELŮ

POSÍLENÍ PRÁV SPOTŘEBITELŮ

Návrh směrnice o posílení práv spotřebitelů vstupuje do další fáze legislativního procesu. Dne 3. května přijala Rada svůj mandát k vyjednávání v rámci trialogu. Evropský parlament schválil svoji pozici v rámci plenárního zasedání o týden později dne 11. května. Meziinstitucionální jednání o konečném znění textu směrnice posilující postavení spotřebitelů v souvislosti s ekologickou transformací tak mohou začít.

Evropská komise předložila návrh na aktualizaci pravidel na ochranu spotřebitele v dubnu loňského roku, a to se záměrem usnadnit spotřebitelům jednat ekologicky. Navrhovaná opatření mají spotřebitelům zajistit dostatek důvěryhodných informací, na jejichž základě mohou činit rozhodnutí, která povedou k životnímu stylu ohleduplnějšímu k životnímu prostředí.

Komise navrhuje změnu dvou směrnic: směrnice o nekalých obchodních praktikách (2005/29/ES) a směrnice o právech

spotřebitelů (2011/83/EU). Zejména posiluje ochranu spotřebitelů před praktikami, jako jsou zavádějící environmentální tvrzení (greenwashing), navrhování výrobků tak, aby předčasně zastarávaly a používání netransparentních označení udržitelnosti a informačních nástrojů.

Rada ve své pozici podpořila posílení ochrany spotřebitele před nedůvěryhodnými nebo falešnými environmentálními tvrzeními a současně navrhuje zakázat obecná environmentální tvrzení. Do budoucna by výrobci nesměli k propagaci uvádět environmentální tvrzení, která nelze doložit veřejně přístupným certifikačním systémem.

V souvislosti s návrhem Komise na záruku trvanlivosti navrhuje Rada vytvoření harmonizovaného grafického formátu, který by spotřebitele jasně informoval o trvanlivosti konkrétního zboží a poskytnuté záruční době ze strany prodejce. Kompromisní znění mandátu rovněž obchodníkům ukládá povinnost poskytnout informace o produktech obsahujících digitální prvky. Například u produktů, kde jsou poskytovány aktualizace softwaru, by spotřebitelé měli být informováni, jak dlouho mohou aktualizace využívat.

Rada také zohlednila požadavek členských států na dostatečný časový prostor pro provedení směrnice do národních právních řádů a navrhuje prodloužit lhůtu pro

implementaci z 18 na 24 měsíců.

Zpráva Evropského parlamentu podpořila zákaz obecných environmentálních tvrzení, dále prohlášení, která jsou založena výhradně na kompenzacích emisí uhlíku, i další klamavé praktiky. Europoslanci jsou také připraveni podpořit pouze taková označení udržitelnosti, která vychází z oficiálních systémů certifikace. V nadcházejícím trialogu budou nyní vyjednávači evropských institucí hledat dohodu ohledně konečné podoby směrnice.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU**O ČEM SE MLUVÍ**

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PRÁVNÍ REGULACE
UMĚLÉ INTELIGENCE

PRÁVNÍ REGULACE UMĚLÉ INTELIGENCE

Rychlý vývoj umělé inteligence vyvolává urgentní potřebu její kontroly a regulace. Na evropské úrovni se aktuálně projednávají dva návrhy legislativních aktů (nařízení a směrnice), jejichž záměrem je na jedné straně posoudit rizika systémů umělé inteligence a zároveň zajistit využití jejího potenciálu.

Umělá inteligence (AI) je strategickou technologií, která nabízí významné zvýšení produktivity a hospodářského růstu, může posílit konkurenceschopnost či zlepšit životní podmínky. Země sedmadvacítky **deklarují** ambici, aby do roku 2030 využívalo služby umělé inteligence 75 % evropských společností.

Rostoucí potenciál AI se začíná využívat v nejrůznějších oblastech: od zdravotnictví, přes automobilový průmysl, telekomunikace, energetiku, finanční služby, logistiku, až po kreativní obory či výzkum a vzdělávání. Zároveň však specifické vlastnosti některých systémů AI vyvolávají obavy, zejména pokud jde o bezpečnost a ochranu základních práv. Členské

země EU se proto rozhodly řešit právní a etické otázky, které vývoj umělé inteligence přináší, na evropské úrovni.

V dubnu 2019 formulovala Evropská komise **etické zásady** vývoje systémů s umělou inteligencí. V únoru následujícího roku zveřejnila tzv. **Bílou knihu**, ve které navrhla přístup k vytvoření evropského regulačního rámce pro důvěryhodnou umělou inteligenci. Ten je založen na třech vzájemně souvisejících legislativních iniciativách: na evropském právním rámci pro AI, který řeší základní práva a bezpečnostní rizika, na stanovení rámce občanskoprávní odpovědnosti a na revizi sektorových bezpečnostních právních předpisů.

V dubnu 2021 Komise předložila balíček zahrnující první legislativní návrh v souvislosti s umělou inteligencí, a to **návrh nařízení** o umělé inteligenci. V září loňského roku pak představila **návrh směrnice** o odpovědnosti za umělou inteligenci.

V nařízení o umělé inteligenci Komise navrhuje zakotvit do evropského práva technologicky neutrální definici systémů AI. Zároveň navrhuje soubor pravidel založených na ohodnocení jejich míry rizika od nepřijatelného po nízké. Rozlišuje mezi systémy AI, které vytváří nepřijatelné riziko ohrožující evropské hodnoty, a budou tedy zakázány. Dále systémy vysoce rizikové AI, které mají nepříznivý dopad

na bezpečnost občanů nebo jejich základní práva. V zájmu ochrany občanů by vlády a společnosti, které tyto nástroje využívají, musely plnit celou řadu povinných požadavků. Systémy AI s omezeným rizikem by podléhaly omezenému souboru povinností. A konečně všechny ostatní systémy AI s minimálním rizikem by byly využívány v souladu se stávající legislativou bez dalších omezení.

Návrh Komise nyní prochází legislativním postupem v Radě a Evropském parlamentu. Rada pod českým předsednictvím přijala svoji vyjednávací pozici k návrhu nařízení o AI dne 6. prosince loňského roku. V tzv. obecném přístupu mj. rozšiřuje zákaz používání AI pro sociální hodnocení na soukromé subjekty či objasňuje oblast působení aktu o AI, např. navrhuje vyloučení národní bezpečnosti, obrany a vojenských účelů z působnosti tohoto legislativního aktu.

V Evropském parlamentu vypracovali mandát k jednání členové výborů IMCO (Vnitřní trh a ochrana spotřebitelů) a LIBE (Občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci) a na schůzi dne 11. května jej schválili. Ve společné zprávě doplnili seznamy zakázaných a vysoce rizikových systémů AI. Pro systémy s nízkým či minimálním rizikem zpřísnili povinnosti pro poskytovatele základních (rychle se rozšiřujících) modelů AI. V rámci pléna by o této zprávě měli europoslanci hlasovat na zasedání, které se uskuteční ve dnech 12. až 15. června.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EU

ENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚ

EVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTI

PRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PRÁVNÍ REGULACE
UMĚLÉ INTELIGENCE

Poté vstoupí návrh do poslední fáze jednání, tzv. trialogu, v jehož rámci budou vyjednávači evropských institucí hledat shodu na konečné podobě textu nařízení.

Druhým projednávaným legislativním aktem je směrnice o odpovědnosti za umělou inteligenci. Komise navrhuje rozšířit rámec odpovědnosti pro specifické škody způsobené systémy AI. Nová pravidla by se měla vztahovat na mimosmluvní občanskoprávní nároky ohledně náhrad škod způsobených systémy umělé inteligence (pokud se na takové nároky vztahují režimy odpovědnosti založené na zavinění). Jedná se např. o odpovědnost za náhradu škody způsobené úmyslně, nedbalostním jednáním nebo opomenutím.

V souvislosti s návrhem směrnice byl v Evropském parlamentu pověřen vypracováním zprávy výbor JURI (Pro právní záležitosti), resp. europoslanec Axel Voss (EPP, Německo). V Radě proběhla předběžná jednání na úrovni pracovní skupiny pro občanskoprávní záležitosti v lednu letošního roku. Další diskuse bude pokračovat v návaznosti na pokrok v jednání o výše zmíněném návrhu nařízení o umělé inteligenci.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

PLATFORMA
PRO SPRAVEDLIVOU
TRANSFORMACI

PLATFORMA PRO SPRAVEDLIVOU TRANSFORMACI

Ve dnech 25. až 27. dubna se konal sedmý ročník konference Platformy pro spravedlivou transformaci (Just Transition Platform, JTP), na níž se v hybridním formátu (živě i on-line) sešli zástupci regionů EU, které využívají Fond pro spravedlivou transformaci (Just Transition Fund, JTF). Účelem konference bylo diskutovat o dopadech klimatické transformace na komunity, které jsou jí nejvíce postiženy, a prozkoumat způsoby, jak tyto výzvy přeměnit v nové příležitosti v souladu s cíli Zelené dohody pro Evropu (European Green Deal).

Akce, kterou společně pravidelně pořádají Generální ředitelství Evropské Komise DG REGIO a DG ENER, se zúčastnilo více než 1 000 registrovaných účastníků. Konference poskytla platformu pro otevřené diskuse o dostupné podpoře EU, výměnu osvědčených postupů a efektivní využití různých nástrojů v rámci mechanismu spravedlivé transformace.

Konferenci zahájila komisařka pro soudržnost a reformy Elisa Ferreira. Zdůraznila, že je důležité otevřeně sdílet úspěchy a problémy, kterým čelíme při implementaci JTF. Vyzdvihla úspěch v podobě přijetí 67 územních plánů spravedlivé transformace (JTTP), které podporují 93 územních celků. Pozoruhodné podle Ferreira je zejména to, že všechny členské státy se schválenými JTTP se zavázaly postupně přestat využívat uhlí, čímž prokázaly své odhodlání k přechodu i v době energetické krize. Zároveň ale také uznala, že regiony čelí náročným časovým plánům kvůli investicím do JTF z programu NextGenerationEU. Ocenila však ambicióznost JTTP a vyzvala všechny zúčastněné partnery k pokračující účasti, kreativitě a nadšení.

Komisař pro vnitřní trh Thierry Breton přednesl projev zaměřený na příležitosti pro strategická odvětví v regionech JTF. Vyzdvihl JTP jako užitečný nástroj na podporu těchto regionů a zdůraznil potřebu "reindustrializace" v evropském stylu, která zajistí spravedlivý přechod. Zdůraznil rovněž význam sociálního dialogu, zapojení zúčastněných stran a monitorování v procesu transformace.

Konference se zabývala také mezinárodním rozměrem spravedlivého přechodu, přičemž komisařka pro energetiku Kadri Simson hovořila o měnícím se energetickém prostředí a naléhavosti přechodu. Mezinárodní spolupráce

byla zdůrazněna jako klíčová pro dosažení spravedlivého přechodu, který je přínosem pro planetu, lidi i budoucnost. Následný mezinárodní panel představil zkušenosti s přechodem a výzvy ze zemí, jako jsou Jihoafrická republika, Indonésie, Kolumbie a Spojené státy.

V průběhu konference se diskutovalo několik tematických oblastí jako například účinná komunikace, která zajišťuje řádné šíření informací a řešení obav zúčastněných stran v terénu. Zdůrazněn byl také význam partnerství a zapojení všech skupin zúčastněných stran do procesu implementace, včetně těch, které dříve nebyly dostatečně zastoupeny. Na závěr konference proběhly diskuse o programu **JTP GROUNDWORK**, který poskytuje technickou pomoc regionům, a o nadcházejícím spuštění výměnného programu a databáze **JTPeers**. Cílem těchto iniciativ je posílit podporu regionů a nabídnout jim cílenou pomoc při postupu implementace.

Celkově lze říci, že konference Platformy pro spravedlivého přechodu posloužila zúčastněným stranám jako cenné fórum pro vzájemné učení a sdílení zkušeností souvisejících s implementací JTP. Akce prokázala odhodlání regionů EU a Evropské komise spolupracovat na dosažení spravedlivého přechodu ke klimaticky neutrálnímu hospodářství.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

FAQ

VÝVOJ
ELEKTROMOBILITY
VE SVĚTĚ

VÝVOJ ELEKTROMOBILITY VE SVĚTĚ

Mezinárodní energetická agentura (IEA) v dubnu zveřejnila očekávanou výroční studii o globálním stavu a vývoji elektromobility. Zpráva obsáhle zpracovává údaje o segmentu elektrických vozidel, přibližuje nejdůležitější statistiky spojené s tímto prudce rostoucím fenoménem a zároveň přináší predikci dalšího vývoje této oblasti.

Jak se globálně prodávají a budou prodávat elektromobily?

V roce 2022 překročily globální prodeje hranici 10 milionů prodaných vozů, což znamená, že 14 % veškerých vozidel, která byla v loňském roce zakoupena, byly elektromobily (v roce 2021 to bylo 9 % a v roce 2020 pouze 5 %). Jednoznačným lídrem obchodu byla Čína, kde se prodalo okolo 60 % všech elektromobilů a v této asijské zemi je nyní provozováno přes polovinu všech elektrických vozů na světě. S velkým odstupem následuje Evropa, kde se loni prodalo 15 % nových elektromobilů, a USA s 8% podílem prodejů. Zvýšil se ovšem objem prodeje i v ostatních částech světa. Oproti roku

2021 se například ztrojnásobil prodej nových elektrických vozidel v Indii, Thajsku či Indonésii. I v letošním roce by měl objem globálního obchodu stoupat. V prvním čtvrtletí letošního roku se totiž prodalo přes 2,3 milionů elektromobilů, což je o 25 % více než ve stejném období loňského roku. Podle předpovědi IEA by do konce roku 2023 mělo být prodáno 14 milionů elektrických vozů, což by byla téměř pětina (konkrétně 18 %) veškerých prodejů. K tomuto růstu přispívají jednak politické iniciativy na podporu prodeje elektromobilů a jednak strach spotřebitelů z dalšího růstu cen klasických pohonných hmot.

Jaké další trendy studie zachytila ?

Globální výdaje na elektromobilitu v roce 2022 překročily hodnotu 425 miliard dolarů, což je o 50 % více než v roce 2021. Pouze 10 % této částky přitom připadá na vládní podpory, zbylý objem financí pochází přímo od zákazníků. Setrvale stoupají rovněž ceny akcií firem, podílejících se na výrobě elektromobilů, případně jejich klíčových komponentů. S nárůstem počtu nových výrobců se navíc znatelně zvyšuje dostupnost elektromobilů pro běžné zákazníky. V roce 2022 bylo na trhu již přes 500 různých modelů elektromobilů, což je více než dvojnásobek oproti roku 2018. Strmě roste rovněž počet elektrických komerčních užitkových vozidel (LCV). V roce 2022 se

prodalo více než 310 000 těchto vozidel, což je o 90 % více než v roce předchozím, přičemž celkový prodej všech LCV klesl o 15 %. Zákazníci zakoupili téměř 66 000 nových elektrických autobusů a 60 000 středně těžkých a těžkých nákladních automobilů poháněných elektřinou. Podíl ovšem stále zůstává nízký, u autobusů se jedná o 4,5 % veškerých nových nákupů a u nákladních automobilů o 1,2 %.

Jak se bude vyvíjet elektromobilita v delším časovém horizontu a jaký to bude mít dopad?

Studie přináší pro sektor elektromobility velmi pozitivní zprávy rovněž v případě predikce dlouhodobějšího vývoje. Pokud tedy vydrží aktuální úroveň politické podpory a současné trendy na trzích s elektromobily, měl by podíl elektromobilů na všech prodaných vozidlech již v roce 2030 překročit 35 % (ve studii z loňského roku očekávala IEA 25 %). Předpokládaná poptávka po elektromobilech bude mít samozřejmě velký dopad na energetické trhy a zároveň na dosažení klimatických cílů. Poptávka po fosilních palivech v dopravě by měla kvůli těmto trendům kulminovat již v roce 2025. Nárůst podílu elektromobility tak mimo jiné znamená, že v roce 2030 ušetří snížená poptávka po ropě v dopravě až 5 milionů barelů této suroviny denně. Tímto vývojem se tak v dotyčném roce zabráni emisím v objemu okolo 700 milionů tun ekvivalentů CO₂.

ENERGETICKÁ
POLITIKA EUENERGETIKA
V EVROPĚ A VE SVĚTĚEVROPSKÉ ZPRÁVY
A ZAJÍMAVOSTIPRÁVNÍ PŘEDPISY
A DOKUMENTY V EU

O ČEM SE MLUVÍ

UDÁLO SE V BRUSELU

[FAQ](#)VÝVOJ
ELEKTROMOBILITY
VE SVĚTĚ

Jak se rozvoji elektromobility přizpůsobuje výroba baterií?

Baterie jsou klíčovým prvkem každého elektrického vozidla a logicky tak s nárůstem prodeje elektromobilů probíhá rychlý rozvoj jejich výroby. Výrobci baterií hlásí, že jsou připraveni kapacitně pokrýt zvyšující se poptávku všech ambiciózních scénářů vývoje trhu s elektromobily. V roce 2022 poptávka po lithium-iontových (li-ion) bateriích meziročně stoupla o 65 % (z 330 GWh na 550 GWh). Okolo 60 % poptávky po lithiu, 30 % poptávky po kobaltu a 10 % poptávky po niklu v roce 2022 souviselo s bateriemi do elektromobilů, přičemž v roce 2018 se jednalo o 15 % u lithia, 10 % u kobaltu a 2 % u niklu. Studie ovšem zdůrazňuje, že právě převis poptávky po těchto kritických prvcích by se mohl stát určitou brzdou dalšího rozvoje elektromobility. Za pozitivní proto označuje fakt, že dochází k rozvoji alternativních lithium-železo-fosfátových (LFP) baterií, zejména v Číně. V této zemi rovněž začala výroba baterií sodíkových, které by se mohly stát další alternativou k výše uvedeným tradičnějším zdrojům.

